

2025_CBS_05511 Gecoördineerd advies van Stad Gent over de concept-Notitie Reikwijdte en Detailniveau Nieuwbouw Kerncentrales - Goedkeuring

Beslissing: Goedgekeurd in besloten vergadering van 19 juni 2025

Zijn aanwezig bij de beslissing van dit punt:

Hafsa El-Bazioui, schepen-voorzitter; Astrid De Bruycker, schepen; Sofie Bracke, schepen; Evita Willaert, schepen; Joris Vandenbroucke, schepen; Bram Van Braeckvelt, schepen; Burak Nalli, schepen; Filip Watteeuw, schepen; Christophe Peeters, schepen; Mieke Hullebroeck, algemeen directeur; Liesbet Vertriest, adjunct-algemeendirecteur

Bevoegd: Filip Watteeuw

Betrokken: Mathias De Clercq, Sofie Bracke

Juridisch kader

De volgende bepalingen zijn van toepassing inzake de bevoegdheid:

Decreet over het lokaal bestuur van 22 december 2017, artikel 56, § 2.

De beslissing wordt genomen op grond van:

Verdrag van Espoo van 25 februari 1991 houdende milieueffectrapportage in grensoverschrijdend verband.

Motivering

Projectprocedure Nieuwbouw Kerncentrales (NL)

Om de bouw van twee nieuwe kerncentrales mogelijk te maken is de Nederlandse Rijksoverheid een Projectprocedure gestart. Deze ruimtelijke procedure wordt gevolgd om te besluiten waar de eerste twee nieuwe kerncentrales komen. Daarbij hoort een milieueffectrapport (hierna: **MER**). Dit MER richt zich op de vraag: Als er twee nieuwe kerncentrales komen, wat zijn dan de effecten op de verschillende locaties?

Voor het MER is een onderzoeksopzet gemaakt. Dit plan is de concept-Notitie Reikwijdte en Detailniveau (hierna: **cNRD**). In de cNRD staan de locaties die onderzocht worden voor de bouw van twee nieuwe kerncentrales. Ook wordt beschreven welke milieuaspecten er onderzocht worden. De uiteindelijke resultaten komen in het MER. Naast het MER wordt een Integrale Effectenanalyse (**IEA**) opgesteld.

Welke stappen worden doornomen?

Om twee nieuwe kerncentrales te kunnen bouwen doorloopt het Rijk een projectprocedure. Deze procedure bestaat uit vier stappen:

1. Openbare kennisgeving en participatie: het project wordt bekend gemaakt aan het publiek;
2. **Verkenning: leidt tot de selectie van een voorkeurslocatie in een Voorkeursbeslissing;**
3. Voorkeursbeslissing: bevestigt de gekozen locatie;
4. Planuitwerkingsfase: werkt het project uit voor de gekozen locatie.

In de projectprocedure wordt tweemaal een MER opgesteld. De eerste keer is bij de verkenning van diverse alternatieven (stap 2). Dit is het plan-MER (vanaf hier: MER), dat de milieueffecten beschrijft waarop een voorkeurslocatie wordt bepaald. Die locatie wordt met een Voorkeursbeslissing vastgelegd (stap 3). In de planuitwerkingsfase (stap 4) wordt er een tweede keer een MER gemaakt, het project-MER. Deze kijkt in meer detail naar de milieueffecten van de gekozen locatie. Het ruimtelijk plan wordt vastgesteld en de Autoriteit Nucleaire Veiligheid en Stralingsbescherming (ANVS) verleent als aan alle voorwaarden voor veilige kerncentrales is voldaan, op basis van de Kernenergiewet, een vergunning voor de nieuwe kerncentrales.

Wat is er al gedaan?

- **Stap 1 De openbare kennisgeving voornemen en participatie is gedaan.**
Op 12 februari 2024 publiceerde het voormalige ministerie van Economische Zaken en Klimaat het Voornemen en voorstel voor participatie voor twee nieuwe kerncentrales. Tussen 23 februari en 4 april 2024 konden geïnteresseerden meedenken over het voornemen en de participatie. Er werden vier informatiebijeenkomsten georganiseerd in Heinkenszand, Terneuzen, Vlaardingen en Oostvoorne. Er zijn 1.374 reacties binnen gekomen. Deze reacties leidden tot enkele toevoegingen in de cNRD.
- **Stad Gent bracht over deze kennisgeving advies uit op 28 maart 2024 (kenmerk 2024_CBS_03157).**

Waar staat de procedure nu?

- **Stap 2 De verkenning gaat nu plaatsvinden.**
De Verkenning start met de onderzoeksopzet, de concept-Notitie Reikwijdte en Detailniveau (cNRD). De cNRD geeft informatie over het voornemen en het proces, en beschrijft welke locaties onderzocht worden in het MER. De cNRD ligt 6 weken ter inzage. In die periode kunnen bewoners, bedrijven, overheden en andere organisaties reacties indienen op de onderzoeksopzet. Deze reacties worden verwerkt in de definitieve Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD). In de NRD worden ook adviezen van wettelijke adviseurs en de Commissie voor de milieueffectrapportage verwerkt.
- **De cNRD is het onderwerp van het gecoördineerde advies dat als bijlage bij dit besluit wordt gevoegd.**

Wat gaat nog komen?

- **Stap 3 De voorkeursbeslissing sluit de verkenning af.**
Op basis van die NRD wordt het MER opgesteld. Het MER levert de milieu-informatie voor de IEA. In de IEA komen naast een hoofdstuk over milieu ook hoofdstukken over

techniek, kosten, omgeving en toekomstvastheid aan bod. Het MER en de ontwerp-Voorkeursbeslissing worden ter inzage gelegd. Iedereen die dat wil, kan een zienswijze indienen. Ook buurlanden worden geïnformeerd en kunnen zienswijzen indienen. De Commissie voor de milieueffectrapportage toetst het MER. De ministers van Klimaat en Groene Groei en de minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening stellen de Voorkeursbeslissing vast, inclusief de voorkeurslocatie voor de kerncentrales. Ze houden hierbij rekening met het MER en de zienswijzen.

- **Stap 4 De planuitwerkingsfase volgt na de Voorkeursbeslissing.**

In deze fase worden gedetailleerde onderzoeken uitgevoerd voor de voorkeurslocatie. Het project-MER wordt opgesteld en vergunningen bij de Autoriteit Nucleaire Veiligheid en Stralingsbescherming aangevraagd. Uiteindelijk wordt één projectbesluit vastgesteld.

Standpunt van de Vlaamse Regering

De Commissie Buitenlands Beleid van het Vlaams Parlement van 3 juni 2025 behandelde een vraag om uitleg van Frédéric Erens aan Matthias Diependaele, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie en Industrie, Buitenlandse Zaken, Digitalisering en Facilitair Management, over de bouw van twee nieuwe kerncentrales in Borssele.

- Over het mogelijk oprichten van twee bijkomende kerncentrales naast de bestaande kerncentrale in Borssele:

*"De bezorgdheden van Vlaamse kant hierrond waren vooral gefocust op de **cumulatie van effecten door de twee centrales samen op geringe afstand**. Beide dossiers worden op dit moment apart onderzocht. Er is echter sprake van interactie tussen beide dossiers. Ik geef er twee voorbeelden van. Door het lozen van meer koelwater in het systeem door de twee centrales zijn de effecten groter dan van elke centrale apart. Hetzelfde geldt voor externe veiligheid, waarbij een incident in één centrale invloed kan hebben op de andere."*

- Over grensoverschrijdend overleg:

*"Onze (Vlaamse) diensten bekijken momenteel welke strategie we gaan volgen om dit dossier **structureel op de agenda te plaatsen** tijdens contacten met zowel de Nederlandse overheid als met de provincie Zeeland. We worden geïnformeerd over de evoluties betreffende nieuwe kerncentrales in het gebied via het grensoverschrijdend kerngebied North Sea Port District."*

North Sea Port District

Het locatieonderzoek voor de bouw van twee kerncentrales werd besproken op de algemene vergadering van BGTS North Sea Port District van woensdag 4 mei 2025. De gebeurde omdat de Vlaamse grensgemeenten de vraag om advies op de cNRD hadden ontvangen. Er werd enkel informatie gedeeld. De vergadering nam geen formeel standpunt in.

Advies

Dit advies werd gecoördineerd door de Dienst Milieu en Klimaat in samenwerking met de Dienst Economie en de Dienst Internationale Netwerken en Subsidies.

Het voorstel van advies vraagt om:

- De keuze voor het vestigen van twee kerncentrales op één locatie pas te maken tijdens de 'Integrale Effectenanalyse' en dus o.a. op basis van het milieueffectenrapport, niet vóór de opmaak van het milieueffectenrapport;
- Het onderzoek naar de effecten van de bijkomende nood aan opslag van radioactief afval niet los te koppelen van dit onderzoek;
- Het onderzoek naar de effecten van de toekomstige ontmanteling van de centrales niet los te koppelen van dit onderzoek;
- Het overzicht van de verwachte aanzienlijke milieu-effecten inhoudelijk en vormelijk op punt te stellen;
- Het onderzoeksgebied voor 'koppelkansen' bij restwarmte en energiezeekerheid uit te breiden tot het hele North Sea Port District;
- Risico's door menselijk handelen en oorlogvoering scherper te onderzoeken, in samenhang met andere ontwikkelingen in de omgeving;
- Te onderzoeken of de bestaande formele procedures en platformen volstaan voor een gecoördineerd grensoverschrijdend overleg.

Kennisdeling met andere overheden

De gemeenten Zelzate en Evergem, de provincie Oost-Vlaanderen en de Vlaamse Overheid vragen Stad Gent om de inhoud van dit gecoördineerd advies met hen te delen.

Bijgevoegde bijlage(n):

- 20250619_DO_Nieuwbouw_Kerncentrales_gecoördineerd_advies_op_de_cNRD.pdf (deel van de beslissing)
- 20250516_NO_Concept-NRD-nieuwbouw-kerncentrales.pdf
- 20250410_NO_Concept-NRD-nieuwbouw-kerncentrales_Samenvatting.pdf
- 20240830_NO_Bijlage-1-actualisatierapport-waARBorgingsbeleid-kernenergie-nieuwbouw-kerncentrales.pdf
- 20250400_NO_Bijlage-2-Zeef-0-locaties-nieuwbouw-kerncentrales.pdf
- 20250206_NO_Bijlage-3-Zeef-1-locaties-nieuwbouw-kerncentrales.pdf
- 20250400_NO_Reactienota-voornemen-en-voorstel-voor-participatie-nieuwbouw-kerncentrales.pdf

Niet-digitale bijlage(n):

Het verslag van de vraag om uitleg over de bouw van twee nieuwe kerncentrales in Borssele van Frédéric Erens aan minister Matthias Diependaele, met kenmerk 3446 (2024-2025), op de Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden en Internationale Samenwerking dinsdag 3 juni 2025, 14.15 uur, kan geraadpleegd worden

op <https://www.vlaamsparlement.be/nl/parlementair-werk/commissies/commissievergaderingen/1910743/verslag/1913997>.

Beslissing

Beslist het volgende:

Artikel 1:

Keurt goed het gecoördineerde advies van de Stad Gent aan de het Nederlandse ministerie van Economische Zaken en Klimaat, bureau energieprojecten over de concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau van het plan-MER 'locatiestudie twee nieuwe kerncentrales', onderdeel van de Nederlandse projectprocedure 'Nieuwbouw kerncentrales', zoals geformuleerd in het bij dit besluit gevoegde advies.

Artikel 2:

Keurt goed het bezorgen van een kopie van dit besluit aan de gemeenten Zelzate en Evergem, de Province Oost-Vlaanderen en de Vlaamse Overheid.

2025_CBS_05511 - Gecoördineerd advies van Stad Gent over de concept-Notitie Reikwijdte en Detailniveau Nieuwbouw Kerncentrales

Nieuwbouw Kerncentrales

Gecoördineerd advies van Stad Gent op de conceptnotitie reikwijdte en detailniveau

19 juni 2025

Entiteit Departement Ruimtelijke Ontwikkeling
Dienst Milieu en Klimaat

Contactpersoon Amaury Henderick

Stad Gent neemt kennis van de *conceptnotitie reikwijdte en detailniveau* (hierna 'cNRD'), dat een onderdeel is van de plan-milieueffectenrapportage bij de *locatiestudie voor twee nieuwe kerncentrales* op Nederlands grondgebied. Verschillende locaties die hierin worden aangeduid als 'te onderzoeken', zijn terreinen die beheerd worden door North Sea Port.

Daarnaast brengt Stad Gent hiermee een advies uit over de inhoud van de cNRD, in samenhang met de andere dossierstukken die aan het publiek ter inzage worden gelegd van 16 mei tot en met 26 juni 2025.

Energiezekerheid

De voortdurende beschikbaarheid van een groot elektrisch vermogen van niet-fossiele oorsprong is van vitaal belang voor de duurzame energietransitie van North Sea Port District, het havengebied North Sea Port en de industrie die daarin gevestigd is. Stad Gent is daarom vragende partij voor energiezekerheid in het gehele gebied van North Sea Port, zonder daarbij een voorkeur uit te drukken voor of tegen het inzetten van kernenergie.

Ruimtegebruik en spreidingsoptie

Zeehavengronden zijn schaars. Daarom is Stad Gent gekant tegen de ontwikkeling van één of meerdere kerncentrales op gronden waar North Sea Port eigenaar van is. Dit ligt in lijn met het eerdere advies van Stad Gent op het North Sea Port STEC-rapport. Daarin sprak Stad Gent zich uit tegen het reserveren van de linie 4 gronden voor niet-zeehavengebonden activiteiten.

De schaarste aan zeehavengronden geldt in zowel North Sea Port als de haven van Rotterdam. Dit wordt in de cNRD benoemd. Toch lezen de locatie-afwegingen in hoofdstuk 4.3 verschillend. Daarin wordt bijvoorbeeld de langere lijst van belemmeringen in het Sloegebied in tabel 4-3 lichter gewogen dan de korte lijst belemmeringen in Maasvlakte I. Stad Gent gaat niet akkoord met deze ongelijke behandeling.

In de cNRD wordt vermeld dat de inschatting over o.a. het ruimtebeslag van een nieuwe kerncentrale gebaseerd op of minstens beïnvloed zal worden op of door een technische haalbaarheidsstudie die nog niet werd uitgevoerd (p. 11). Wel staat vast dat deze haalbaarheidsstudie uitgaat van een terrein naast de bestaande kerncentrale in Borssele. Deze locatie heeft daardoor een schaalvoordeel dat niet kan toegepast worden op de andere locaties die onderzocht zullen worden. Het ruimtebeslag wordt daardoor wellicht onderschat. Er ontstaat ook

een risico dat de effectbeoordeling een vooringenomenheid ten gunste van deze locatie kan bevatten.

Stad Gent treedt Vlaams Minister-President Matthias Diependaele bij in zijn bezorgdheid over de cumulatieve effecten van twee nieuwe kernreactoren op geringe afstand van de bestaande reactor in Borssele. De Minister-President vermeldt in de Commissie Buitenlands Beleid van 3 juni 2025 het cumulatieve effect van het lozen van koelwater en de externe veiligheid – in het bijzonder dat een incident in één centrale invloed kan hebben op de veiligheid van de naburige centrale.

Stad Gent gaat niet akkoord met de keuze om bij het locatieonderzoek steeds uit te gaan van de vestiging van twee kerncentrales op één locatie. Enerzijds omdat die gebaseerd wordt op aannames over de technische en financiële haalbaarheid, terwijl dit nog onderzocht moet worden. Anderzijds omdat dit locaties bij voorbaat uitsluit. Stad Gent vraagt om deze keuze te maken tijdens de 'Integrale Effectenanalyse' en dus o.a. op basis van het effectenrapport, niet vóór het effectenrapport.

Radioactief afval

Op pagina 8 van de cNRD staat:

“De bedrijfsduurverlenging van de huidige kerncentrale in Borssele en de wijze waarop radioactief afval wordt opgeslagen maken geen onderdeel uit van het project. Voor deze beide afwegingen wordt separaat een mer-procedure doorlopen.”

Dit wordt bevestigd in hoofdstuk 6.4 van de cNRD. Daarentegen wordt het niet hernomen in hoofdstuk 5.1.: de uitbreiding van de opslag van radioactief afval in bij COVRA in Vlissingen wordt niet vermeld als een raakvlakproject of als autonome ontwikkeling in de beschrijving van de referentiesituatie in het Sloegebied.

De opslag van radioactief afval is onlosmakelijk verbonden met de bedrijfsvoering van een kerncentrale. Bijkomende kerncentrales leiden tot de behoefte aan bijkomende opslagcapaciteit voor radioactief afval. De milieu-effecten van deze bijkomende opslag kunnen daardoor niet afzonderlijk van de milieu-effecten van een nieuwe kerncentrale beoordeeld worden. Stad Gent vraagt om deze effecten samen te onderzoeken.

Buitengebruikstelling en ontmanteling

De cNRD stelt uitdrukkelijk dat de milieueffecten van de ontmanteling van de nieuwe centrales niet zal worden onderzocht, omdat de effecten hiervan niet onderscheidend zouden zijn voor de verschillende te onderzoeken locaties. Dit gebeurt in hetzelfde hoofdstuk waarin wordt gesteld:

“Bij de oprichting van een kerncentrale is het – ondanks dat het ver in de toekomst ligt – verplicht om al rekening te houden met de (on)omkeerbaarheid van de activiteit. Een kerncentrale moet ontmanteld worden zodra deze definitief buiten gebruik is gesteld.”

De effectbeoordeling van de ontmanteling zou doorgeschoven worden naar de project-milieueffectenrapportage.

Stad Gent gaat niet akkoord met deze redenering. De ontmanteling van de centrale is een integraal onderdeel van de bedrijfsfase, net zoals de opslag van het daar gemaakte radioactief afval. Dit kan niet losgekoppeld worden. De effecten moeten immers niet enkel vergeleken worden tussen de verschillende locatie-alternatieven onderling, maar ook met de referentiesituatie op zich – het 'nulalternatief'.

Milieuaspecten

Het hoofdstuk milieuaspecten bevat een overzichtstabel (tabel 6-3) van de verwachte effecten tijdens de bouwfase en tijdens de bedrijfsfase. Er wordt met vinkjes aangegeven in welke fase effecten verwacht worden. Deze grafische voorstelling komt niet overeen met de uitgeschreven toelichting eronder. Op verschillende domeinen waar in de tabel wel effecten tijdens de bedrijfsfase worden verwacht, wordt in de tekst enkel een beschrijving van verwachte effecten in de bouwfase beschreven – of vice versa. De reikwijdte en het detailniveau van het te voeren onderzoek zijn daardoor niet helder.

In het onderzoeksdomein ‘duurzame energie’ zou voor de bedrijfsfase enkel onderzocht worden of de restwarmte van de centrales kan ingezet worden voor verwarming. Er wordt geen vermelding gemaakt van koppelkansen voor de verduurzaming van de energieconsumptie in het North Sea Port District als geheel. Hier moeten ook kansen onderzocht worden voor de afstemming met Vlaamse en Belgische energieplannen.

Risico's door menselijk handelen

De invloed van militaire risico's op de locatiekeuze van de nieuwe kerncentrales werd tot nu toe nog niet onderzocht. Hoofdstuk 6.2 benoemt dat dit zal worden onderzocht omdat het een standaard vereiste is bij de veiligheidsbeoordeling van kerncentrales volgens de *SSG-35 Safety Criteria*. Hoofdstuk 5.5 stelt dat moet onderzocht worden of dit ruimtebeslag niet ten koste gaat van potentieel nuttige ruimte voor Defensie.

Stad Gent vraagt om dit onderzoek niet te verengen tot de risico's voor de centrales alleen maar om dit te benaderen in samenhang met de andere geplande en bestaande energie-infrastructuur. Bovendien moet niet enkel de ligging ten opzichte van scheepvaartroutes inzichtelijk gemaakt worden, maar ook de impact van de militaire risico's op deze routes.

Gecoördineerd grensoverschrijdend overleg

Het voornemen van de Nederlandse Rijksoverheid om de bouw van een of twee kerncentrales in het Nederlandse deel van het North Sea Port District te onderzoeken valt buiten de reikwijdte van NOVEX (cf. slotverklaring Vlaamse Nederlandse Top van 1 april 2025). De rechtstreekse en onrechtstreekse impact van een dergelijke ontwikkeling op andere ontwikkelingen is ontegensprekelijk — zowel wat ruimtegebruik als wat energie betreft (cf. de sleutelprojecten uitvoeringsagenda NOVEX NSPD).

Dit voornemen tot een vruchtbaar project doen voltooien vergt niet alleen een performante en afgestemde planning vanwege de Nederlandse overheden. Het vergt ook voldoende samenspraak met alle betrokken actoren actief binnen het NSPD, zowel langs Nederlandse als Vlaamse zijde van de landsgrens. Ook de Vlaamse Minister-President drukt op de Commissie Buitenlands Beleid van 3 juni 2025 uit belang te hechten aan structureel overleg.

Stad Gent vraagt om te onderzoeken of de bestaande formele procedures en platformen volstaan voor een gecoördineerd grensoverschrijdend overleg.